

TỌA ĐÀM NHÂN SINH HẠNH PHÚC

(Giảng Giải Đề Tử Quy)

Tập 24

Giám định: Lão pháp sư Tịnh Không

Chủ giảng: Thầy Thái Lễ Húc

Địa điểm: Học hội Tịnh tông Đài Nam, Đài Loan

Thời gian: 15/02/2005 - 23/02/2005

Viết dịch: Ban biên dịch Pháp Âm Tuyên Lưu

Xin chào mọi người buổi chiều! Buổi sáng chúng ta nói đến năm kia tôi có dạy một lớp học, một em học sinh đó, sau đó thành tích của em đã tiến bộ rất nhiều, cũng trở thành một lớp trưởng rất giỏi. Vì vậy, khi tôi đem phần quà cuối cùng thưởng cho em vào buổi lễ tốt nghiệp hôm đó, em ấy đã rơi nước mắt. Tôi đứng trên bục giảng, trong lòng nghĩ mình là người từng trải, cũng đã từng dạy qua lớp cuối cấp rồi, cho nên chắc sẽ không vì đau lòng mà rơi nước mắt nữa. Bởi vì tôi đã hứa với lòng mình rằng, đời này tôi chỉ rơi nước mắt vì cảm động, chứ không rơi nước mắt vì đau lòng, bởi vì đau lòng rơi nước mắt không giúp được gì cho mình cũng như cho người khác. Cho nên sau đó trong lòng tôi nghĩ, nếu như một lát nữa ra khỏi trường mà em ấy vẫn còn khóc thì tôi phải an ủi em ấy một chút. Sau khi chỉnh đốn hàng ngũ, tôi liền dẫn các em ra cổng trường. Đi nửa đường, tôi quay lại nhìn thử thì nhìn thấy em vẫn còn khóc, tôi liền bảo các em dừng lại, đi đến trước mặt em. Trong lòng tôi nghĩ sẽ dùng tay trái nắm lấy tay em, còn tay phải sẽ vỗ vỗ lên vai của em và nói: “Dừng khóc nữa!” Khi tay trái tôi nắm tay của em, tay phải chuẩn bị vỗ lên vai của em thì em liền nắm lấy tay tôi, dùng hết sức nói với tôi: “Cảm ơn thầy! Cảm ơn thầy! Cảm ơn thầy!” Ngay lúc đó cả người tôi giống như bị điện giật vậy, hóa ra người nam cũng có thể làm cảm động người nam. Sự chân thành của học sinh đã làm cho chúng tôi rất cảm động, nước mắt của tôi đã lưng tròng, nhưng không thể mất kiểm soát, bởi vì còn phải dẫn các em ra ngoài trường, nên tôi hít thở sâu hai lần rồi dẫn các em ra khỏi trường, sau đó tạm biệt các em.

Khi một mình tôi quay trở vào trường, bỗng nhiên tôi có một cảm nhận sâu sắc rằng, không phải tôi dạy em học sinh này, mà là em học sinh này đã dạy cho tôi một bài học rất quan trọng kể từ khi tôi đi dạy, em đã cho tôi biết là “không có học sinh nào là không thể dạy”. Một em học sinh bị nhà trường cho là có hành vi lệch lạc, chỉ trong mấy tháng ngắn ngủi dùng tâm yêu thương của chúng ta, đã

có thể khiến em thay đổi lớn đến như vậy, điều này thực sự đã chứng minh rằng: “Người ban đầu, tánh vốn thiện.” Vì vậy, cần phải hỏi bản thân chúng ta có tâm chân thành này hay không. Thông qua cảm nhận mà em học sinh này dành cho tôi, tôi nhận thức được một điều: “Trong cuộc đời của một đứa trẻ, nếu chúng có thể cảm nhận được có người thực sự yêu thương, quan tâm đến chúng thì đứa trẻ này sẽ không trở nên hư hỏng, cũng không thể nào tự sát.” Thừa các bạn, tỷ lệ trẻ em tự sát hiện nay như thế nào? Càng ngày càng cao. Đây là kết quả, nguyên nhân do đâu? Các em cảm thấy lạc lõng, chúng cảm thấy không có ai quan tâm đến chúng.

“*Rẽ quẹo rộng, chớ đụng góc*”, chúng ta nhắc đến hiện nay các em đi đua xe, thay vì để cảnh sát liên tục truy đuổi, bắt giữ các em, chỉ bằng chúng ta hãy làm từ căn bản, xây dựng gia đình cho tốt. Xã hội an định hay động loạn thì gia đình là căn bản, là nền tảng. Vì vậy, tôi cũng tự hứa với lòng chỉ dạy học ở một trường, từ nay về sau sẽ không thay đổi nữa, cứ dạy ở đó. Khi bắt đầu dạy học thì tôi vốn có ý nghĩ này, tại sao vậy? Bởi vì chỉ cần tôi ở lại đó không chuyển đi dạy chỗ khác, ví dụ tôi dạy được hai mươi năm, ba mươi năm, thì tất cả những học sinh chắc chắn sẽ tìm được tôi. Dạy một đứa trẻ có phải mất hai năm là dạy được không? Tất nhiên là phải dạy dỗ, nhắc nhở trong một thời gian dài. Cho nên, chỉ cần trong một, hai năm này chúng cảm nhận sâu sắc được thầy giáo đã bỏ công sức ra dạy chúng mà không cần báo đáp, tin rằng sau này khi chúng gặp phải vấn đề gì trong cuộc sống thì chúng sẽ tìm ai? Đi tìm thầy giáo. Chắc chắn chúng sẽ không đi vào con đường xấu, càng không thể nào tự sát. Bởi vì chỉ cần trong lòng một người có sự yêu thương thì sẽ không tuyệt vọng như vậy.

Kết quả tôi dạy được hai năm thì “người tính không bằng trời tính”. Bởi vì thể hội được đức hạnh của trẻ em là căn bản, cho nên tôi hi vọng tranh thủ lúc mình còn trẻ nhanh chóng thâm nhập lời dạy bảo của thánh hiền Trung Quốc, thế nên mới xin nghỉ việc. Nhưng cũng do nghỉ việc, nên tôi mới có cơ hội đến Trung Quốc đại lục để đẩy mạnh phát triển văn hóa Trung Quốc. Cũng trong quá trình này tôi quen biết rất nhiều thầy cô giáo, cùng trao đổi và học hỏi lẫn nhau về thái độ và kinh nghiệm giáo dục trẻ nhỏ. Vì vậy, khi chúng ta nhìn thấy các em có một số hành vi không tốt thì không nên chỉ biết tức giận, mà phải bắt đầu giải quyết từ nguyên nhân.

Khi tâm ý của một người rất cung kính, rất cẩn thận thì khả năng xảy ra chuyện ngoài ý muốn sẽ hạ thấp xuống. Mà tâm cung kính này chắc chắn không phải khi lái xe mới cẩn thận, mới cung kính, mà mọi lúc, mọi nơi đều phải nâng

cao thái độ cẩn thận, cung kính. Từ sau lần tôi đi xe ôm tóc tai dựng đứng lên, “không trải qua thì không có kinh nghiệm”, cho nên bây giờ trước khi lên bục giảng thì phải như thế nào trước? Tôi vốn là người không thích soi gương, nhưng bây giờ cũng học được cẩn thận hơn một chút.

“*Cầm vật rỗng, như vật đầy. Vào phòng trống, như có người.*” Từ động tác này chúng ta xem thử “cầm vật rỗng”, ví dụ như bung cái đĩa đã ăn hết thức ăn thì đương nhiên trọng lượng của nó tương đối nhẹ, nhưng tại sao phải bung với thái độ giống như trên đĩa có thức ăn vậy? Ý muốn nói, có những lúc chúng ta cầm đồ vật nhẹ thì bạn sẽ tương đối không cẩn thận, sẽ tương đối sơ ý nên rất có khả năng đập bể, làm rơi vỡ. Điều này chúng ta cũng nên cẩn thận hơn. Có rất nhiều sản phẩm kĩ nghệ cao, khi cầm lên thì thấy rất nhẹ, nhưng mỗi món đồ có thể có giá trị lên đến hàng ngàn, hàng vạn đồng không chừng. Vì vậy, khi chúng ta hoặc con cái không đủ cẩn thận đối với những động tác nhỏ này, rất có thể chỉ sơ ý một chút thì đã bay mất một tháng lương. Vì vậy, điều này cũng phải tương đối chú ý, nhắc nhở bản thân mình từ những chỗ nhỏ nhất này.

Tiếp theo, “vào phòng trống, như có người”. Có nghĩa là khi đến một nơi không có người thì chúng ta cũng phải giữ thái độ như đang có người ở bên cạnh. Đây cũng là nhắc đến, trong Trung Dung có nói đến, phải có thái độ “thận trọng khi một mình”. Thái độ đối nhân xử thế của một người, tuyệt đối không phải vì không có người nhìn thấy mà lơ là qua loa, điều này rất quan trọng. Cho nên điều này cũng nói với chúng ta, đối nhân xử thế phải có tính nhất quán, tuyệt đối không được nói một đằng, làm một nẻo. Có một thầy giáo, nói với học sinh của mình là: “Các em không được khạc nhổ bừa bãi.” Một hôm thầy ấy nhìn thấy xung quanh không có người, thầy ấy nghĩ chắc là không chút sơ hở rồi, thế là đã khạc nhổ. Đột nhiên từ xa có tiếng nói vọng lại: “Thầy ơi! Sao thầy lại có thể khạc nhổ như vậy?” Toàn thân của thầy ấy lập tức nổi da gà, không còn mặt mũi nào gặp người khác nữa. Có một thầy giáo của lớp nọ rất dữ, thường hay la mắng học sinh. Một hôm toàn trường sắp xếp thầy làm trình bày giảng giải về dạy học, tức là muốn thầy diễn giảng cho toàn trường, thậm chí là cho giáo viên ở các trường khác đến tham quan xem. Bởi vì bình thường học sinh đều bị thầy quát mắng quen rồi, nên rất có khoảng cách với thầy, kết quả bình thường đều rất hung dữ, bỗng nhiên ngày hôm đó trở nên vui vẻ hòa nhã, khi thầy lên giảng tiết học đó, những người ở phía sau đều nổi da gà, tôi thấy học sinh cũng không được thoải mái cho lắm. Làm người như vậy có mệt không? Quá mệt. Cho nên tính nhất quán của làm người, người bình thường sẽ cảm thấy rằng như vậy có phải là rất mệt không?

Thực ra làm người trước sau như một thì càng làm càng nhẹ nhàng, càng làm càng có được sự tôn trọng của người khác dành cho bạn.

Khi xung quanh không có ai thì trẻ con thường nói rất lớn tiếng. Giống như chúng tôi ở một số địa điểm du lịch, trong lúc leo núi có rất nhiều em nói to hét lớn. Như tôi sẽ nói với học sinh, tôi nói: “Hôm nay chúng ta ra ngoài thiên nhiên đi leo núi, xin hỏi ai là chủ nhân của ngọn núi này? Là ai? Đương nhiên là cây cỏ, động thực vật ở trên núi. Bởi vì chúng đã sống ở nơi đó từ lâu rồi, cho nên chúng là chủ nhân. Vậy các em là gì? Các em là khách, thỉnh thoảng mới đến nhà của chúng một lần. Có người khách nào đến nhà người khác mà nói to hét lớn hay không? Có hay không? Như vậy thì quá mất mặt, chắc chắn sẽ bị những động vật trên núi này cười nhạo “người này thật không có tu dưỡng”. Chúng ta phải tôn kính tất cả vạn vật, vì vậy khi leo núi không nên nói to hét lớn, ảnh hưởng đến sự yên tĩnh của rất nhiều động vật. Hơn nữa khi âm thanh của một người quá lớn, sóng âm thanh này có thể làm chấn động các tảng đá, đúng lúc đó nếu có một tảng đá khá lỏng lẻo, âm thanh này quá lớn, có thể có khả năng làm nó bị chấn động rơi xuống. Ngày xưa không phải đã có câu chuyện nàng Mạnh Khương khóc làm đổ một góc Vạn Lý Trường Thành hay sao. Điều này có chút cường điệu, nhưng thực sự năng lượng của sóng âm thanh của con người có thể chấn động làm đá rơi xuống, điều này có khả năng. Vì vậy “vào phòng trống, như có người”, cũng phải cẩn thận.

Hiện nay rất nhiều trẻ em đến nhà người khác, khi chủ nhà đang bận rộn dưới bếp thì các em liền đi xung quanh tham quan. Như vậy có đúng không? Như vậy không đúng, đây là không tôn trọng chủ nhà. Đặc biệt là càng không được tự tiện vào phòng ngủ của chủ nhà. Cho nên chúng ta cần phải nhắc nhở các em về điều này, ví dụ chúng đi lung tung các phòng trong nhà, đến khi chủ nhà phát hiện bị mất đồ, thì ai sẽ bị nghi ngờ trước tiên? Tôi có một người bạn, lúc nhỏ anh ấy đến nhà bạn học chơi, tình cờ đúng lúc đó trong phòng của ba bạn học bị mất một khoản tiền, hôm sau bạn của anh ấy chỉ vào anh mà nói là do anh ấy trộm. Học sinh cả lớp liền dán cho anh một nhãn hiệu. Lúc này bạn dù có một trăm cái miệng cũng không biện bạch, giải thích được, bởi vì bạn không có cách nào chứng minh là mình không lấy tiền, bởi vì bạn thực sự đã đi vào đó một lúc mới trở ra. Cho nên cần phải thường xuyên cảnh giác, cũng cần tránh bị nghi ngờ, không nên dễ bị người khác hiểu lầm. “Vào phòng trống, như có người”, đây là tránh bị nghi ngờ.

Trung Quốc chúng ta, trong Thường Lễ Cử Yếu cũng có một câu nói: “Qua ruộng dưa không buộc giày, dưới cây mận không chỉnh mũ.” Ý của câu này là khi bạn đi ngang ruộng dưa mà người khác trông thì không nên buộc dây giày, bởi vì nhìn từ đằng xa thì người ta thấy bạn ngồi xuống ruộng dưa của họ, họ nhìn từ xa thì thấy giống đang thế nào? Đang hái trộm dưa của họ; nếu như đang ở dưới cây mận, mà bạn ở đó chỉnh mũ nón, thì tay bạn giống như muốn hái mận của họ vậy, điều này cũng phải tránh bị nghi ngờ. Cho nên đoạn sau của Đệ Tử Quy nói “sắp vào cửa, hỏi có ai; sắp vào nhà, cất tiếng lớn”. Bạn đến nhà của người khác thì không nên đi vào rồi tham quan khắp nơi, phải nhìn xem có ai trong nhà không, nhất định phải hô một tiếng trước: “Có ai ở nhà không vậy?” Chúng ta cũng phải cẩn thận chừng mực tiến thoái này. Đây là “vào phòng trống, như có người”.

Tiếp theo là “*làm chớ vội, vội sai nhiều*”, vội thì sẽ loạn. Vì vậy, phương pháp đối trị loạn là gì? Phải chậm rãi. Chậm có thể tránh hối hận, lùi có thể tránh tai họa, cho nên thường có trật tự không rối thì không dễ gì làm sai một số chuyện. Sau đó hiểu được tiến thoái, lúc cần thoái lùi thì không nên cố, có thể tránh được rước họa vào thân. “Làm chớ vội” này cũng cần phải kết hợp cùng với nhiều câu dạy bảo của phần Cần thì bạn mới có thể làm tốt việc được. Ví dụ trước đây có nói đến “Mũ quần áo, để cố định; chớ để bừa, gây dơ bẩn”, đây là thói quen lấy ở chỗ nào thì để lại ở chỗ đó. “Dùng đồ xong để lại chỗ cũ, đồ vật có vị trí cố định”, đồ đạc đều để ở vị trí cố định thì lúc nào cần lấy bạn sẽ không bị loạn; cho dù đã lấy thì sau đó cũng phải để lại vị trí ban đầu.

Xin nêu một ví dụ, ví dụ như chúng ta tắm xong, bạn dùng vòi hoa sen thì sau khi tắm xong nhất định phải thế nào? Phải chỉnh vị trí của đầu vòi nước quay lại. Nếu không, có thể qua vài tiếng sau, người khác sử dụng, họ vừa mở nước ra thì sẽ nghe thấy tiếng kêu thất thanh, toàn thân của họ thế nào? Bị ướt hết. Cho nên có rất nhiều việc chúng ta phải cẩn thận, phải thận trọng, lúc bạn sắp rời đi, phải kiểm tra kỹ càng thì mới không gây phiền phức cho mình và cho người khác. Chúng ta nói thận trọng lúc ban đầu, nhưng cũng phải thận trọng lúc kết thúc. Vì vậy, đồ vật bạn dùng qua đều nên kiểm tra xem, đã để lại đúng vị trí cũ chưa, như vậy thì khi bản thân mình muốn dùng hay người khác muốn dùng mới không có chuyện tìm không thấy. Khi chúng ta sắp ra khỏi nhà, ví dụ như đi ra ngoài một tuần mới quay về thì lúc này cần phải kiểm tra một lượt gas, điện nước trong nhà. Nếu không, giả như chưa khóa vòi nước lại, thì lúc trở về không biết đã chảy mất

bao nhiêu nước, đã lãng phí biết bao nhiêu nước. Vì vậy, đồ đạc sử dụng xong cần phải trả về chỗ cũ thì mới không tạo thành lãng phí vô nghĩa.

Tôi nhớ có một lần bị cúp điện, tôi sử dụng máy nước nóng bằng điện, bởi vì cúp điện đột ngột, nên tôi tiện tay thử nhấn một vài nút, nhấn nút của máy nước nóng này, nhấn xong như vậy rồi có nhấn trở về không? Tôi quên mất, bởi vì không nhấn trả lại như cũ. Sau đó tôi ra ngoài diễn giảng, khoảng hơn ba tiếng đồng hồ mới trở về, khi trở về, bởi vì sau đó có điện lại, vì tôi đã nhấn nút xuống nên nước cứ chảy liên tục. Khi trở về, vừa nhìn thấy cảnh tượng như vậy, trong lòng tôi rất xót, vì một sơ suất nhỏ của mình mà đã lãng phí bao nhiêu nước của con cháu chúng ta. Vì vậy, cần phải cẩn thận, “làm chớ vội, vội sai nhiều”. Cho nên nhấn nút nào thì cũng phải nhấn trả lại như cũ thì mới không đến nỗi lãng phí, thậm chí mới không đến nỗi gây ra nguy cơ chập điện. Đây là “làm chớ vội, vội sai nhiều”. Khi chúng ta thường có thể sử dụng một số công cụ nhắc nhở thì cũng có thể không đến nỗi quên trước quên sau sự việc. Do đó, chuyện chúng ta đã hứa với người khác thì hãy nhanh chóng ghi vào lịch làm việc. Mỗi ngày ngủ dậy thì nhìn một chút, việc nào đã làm xong thì đánh dấu; việc nào vẫn chưa làm thì nhắc nhở mình lần nữa mau chóng đi làm. Nếu ngay từ nhỏ trẻ em đã có thái độ này thì chúng sẽ rất cẩn thận, cũng rất có tâm trách nhiệm.

Thưa các bạn, có bạn nào có con hiện tại đang học lớp một tiểu học không? Nếu con của bạn đang học lớp một tiểu học, hôm nay gọi điện về nói với bạn: “Mẹ ơi, con quên mang vở bài tập ngữ văn. Hôm qua con đã làm xong rồi, tiết học sau thầy giáo sẽ kiểm tra bài, mẹ nhanh mang đến giúp con nhé!” Thưa các bạn, bạn sẽ làm thế nào? Người làm cha, làm mẹ các bạn: “Mẹ ơi! Mẹ còn nghĩ ngợi gì nữa? Nhanh mang đến giúp con đi!” thì rất nhiều phụ huynh sẽ mang đến. Tuy là một hành động rất nhỏ, nhưng làm đúng hay làm sai, đối với tâm thái của con trẻ có thể sẽ khác nhau một trời một vực. Chú Lư đã từng kể với tôi, lần đầu tiên con gái chú quên mang vở bài tập theo, gọi điện thoại về nhà nhờ cha mang đến, kết quả chú Lư nói: “Bản thân quên mang là bản thân phạm lỗi, cho nên con phải chịu trách nhiệm về hành vi của mình, đáng bị phạt thì phải bị phạt.” Chú liền cúp điện thoại, ạch! Cúp mất. Thưa các bạn, bạn có cúp điện thoại được không?

Do đó, giáo dục con cái phải ân uy đồng thời, lúc cần phải uy nghiêm, lúc cần phải nguyên tắc thì thế nào cũng chẳng lay động. Sau đó buổi chiều con gái chú trở về nhà, sắc mặt như thế nào? Sao mọi người biết? Không dễ coi. Lúc này con gái bước vào cửa, có cần tiếp tục mắng nữa không? Có cần không? Giáo huấn

thêm một trận nữa, vậy thì hơi quá đáng. Cúp điện thoại đã rất uy nghiêm rồi, tiếp theo phải ban ân huệ. Vì vậy chú Lư nói với con gái: “Con có bị thầy giáo mắng không? Có bị xử phạt không?” Cô con gái gật đầu nói: “Dạ có!” Tiếp đó chú Lư nói: “Ba sẽ dạy cho con một phương pháp, từ nay về sau con sẽ không bị phạt vì quên không mang theo vở bài tập nữa.” Vốn vẫn còn chút ỷ ỷ, đột nhiên nghe ba nói câu này thì như thế nào? Lấy lại tinh thần. Chú Lư liền nói với con gái: “Chỉ cần con dùng sổ liên lạc xem, ngày mai có tiết học gì, nên mang theo những gì thì ghi chú lại. Trước khi đi ngủ thì soạn sách vở cho vào cặp, cái nào cho vào rồi thì đánh dấu. Tất cả đều mang rồi thì có thể ngủ ngon giấc.” Cho nên khi con trẻ phạm lỗi thì thường cũng là cơ hội tốt để dạy chúng. Nếu bạn chỉ nổi giận thôi thì sẽ đánh mất cơ hội này. Vì vậy, hãy để cho con trẻ ngay từ nhỏ biết dùng sổ ghi chép để thường nhắc nhở mình, những đồ nào cần mang theo thì chúng sẽ không dễ gì quên trước quên sau. Sát giờ phải ra ngoài mà vẫn còn ở đó tìm đồ, vậy thì có thể sẽ làm hỏng rất nhiều việc.

Đương nhiên, muốn con trẻ “làm chó vợi, vợi sai nhiều”, làm được không vợi vàng, không lộn xộn thì trước tiên bản thân chúng ta làm việc gì cũng phải làm tám gương tốt mới được. Tôi nhớ tôi thường ngồi xe của ba tôi, lúc đó mới hơn mười tuổi, ba tôi có một câu nói rất quen thuộc, trong lúc ba tôi lái xe thường hay nói: “Làm gì mà đi vợi vàng vậy? Vợi thì cũng hơn được 5 phút chứ mấy.” Cho nên, mặc dù là một câu nói nhẹ nhàng của ba, nhưng đối với tôi mà nói có sự ảnh hưởng rất lớn. Sau này tôi biết lái xe rồi, lúc muốn lái xe nhanh thì tôi thường nhớ đến câu nói này của ba tôi. Ba tôi từ trước đến giờ không bao giờ bấm còi, bởi vì ông cảm thấy không cần thiết phải vợi vàng như vậy, vì vậy tôi lái xe cũng không bấm còi. Đương nhiên có một số tình huống cũng cần phải bấm còi, như khi bạn hoàn toàn không nhìn thấy được xe của đối phương chạy tới thì trước tiên phải [bấm còi] báo hiệu, còn bình thường có thể nhường cho người khác thì nên nhường họ. Câu tiếp theo:

“*Không sợ khó, chó qua loa*”, “không sợ khó” chính là đừng sợ khó khăn. Trong Tứ Thư - Trung Dung của chúng ta có một câu dạy bảo rất quan trọng, nói rằng “người khác một lần làm được, mình một trăm lần; người khác mười lần làm được, mình một ngàn lần”. Nghĩa là, người khác làm một lần liền được, cho dù chúng ta khá ngốc nghếch, chúng ta làm một trăm lần mới được thì cũng phải làm nó cho bằng được; người ta làm mười lần thì được, cho dù chúng ta phải làm một nghìn lần mới được thì cũng phải có nghị lực để làm. Nếu ai cũng giữ thái độ như vậy để đối mặt với sự việc, thì “*tuy ngu tất minh*”, nghĩa là tuy nèn tảng vốn dĩ

hơi ngu độn nhưng nhất định cũng sẽ khai mở trí tuệ, tuy ngu tất minh; “*tuy nhu tất cường*” (tuy yếu ắt mạnh). Khi chúng ta dùng thái độ như vậy đối mặt với sự việc, rất nhiều lúc bản thân sẽ không còn bị chính mình đánh bại, không bởi sợ hãi mà thoái lui. Cô Dương Thục Phân cũng thường nói, cô ấy nói cô ấy thường cổ vũ khích lệ bản thân. Mạnh tử nói: “Thuấn là người nào? Ta là người nào? Nếu có thể làm thì cũng được như vậy.” Vì vậy cô nói: “Mình nhất định làm được!” Bởi vì một người, người bầu bạn với bạn lâu nhất là ai? Là chính bản thân bạn. Vì vậy, phải luôn tự khích lệ, tự cổ vũ chính mình, điều này rất quan trọng.

Trong hai năm dạy học tôi cũng thể hội được: “Đức hạnh là nền tảng cả đời của trẻ nhỏ.” Vì vậy, nhân lúc còn trẻ phải thâm nhập văn hóa Trung Quốc, nên tôi đã xin nghỉ việc. Ba tôi nói: “Giáo dục là kế hoạch lâu dài, làm việc này rất khó khăn, con nên suy nghĩ cho kỹ.” Sau đó tôi nói với ba, phân tích cho ba thấy rằng trong lịch sử, người thực sự rất có công hiến tuyệt đối đều không phải là người rất giàu có hay là rất có quyền lực. Chúng ta xem thử, Khổng lão phu tử có giàu có không? Khổng lão phu tử có quyền thế không? Không có, Ngài chỉ dựa vào tâm chân thành. Thầy của tôi là giáo thọ Thích Tịnh Không, thầy cũng không có tiền, không có quyền lực, nhưng do có tâm chân thành, thầy đã hoằng dương chánh pháp và học vấn của thánh hiền trên toàn thế giới. Vì vậy, chúng ta hiểu rõ rằng sự thành bại của sự việc tuyệt đối không phải do những thứ bên ngoài, mà tâm chân thành mới là căn bản. Khi chúng ta hiểu rõ điều này thì sẽ không dễ gì bị chùn bước. Sau đó ba tôi nói: “Thực sự thì giáo dục phải làm trong thời gian rất dài, thậm chí phải một trăm năm mới thấy được kết quả.” Sau đó, tôi tiếp tục nói với ba: “Thế hệ này của chúng ta không phải là mong nhìn thấy văn hóa Trung Quốc đơm hoa kết trái. Đời này của chúng ta, chỉ cần văn hóa Trung Quốc không bị đứt đoạn trước mắt con, vậy là con cảm thấy an ủi lắm rồi.”

Sau đó tôi đến Úc học tập. Đúng lúc tôi đã khởi lên hai ý nghĩ, ý nghĩ thứ nhất là hy vọng có được một giáo viên giỏi về văn hóa Trung Quốc; ý nghĩ thứ hai là hy vọng, bởi vì đức hạnh của bản thân quá kém, rất nhiều thói xấu, cho nên nếu có một vị trưởng bối, một vị thầy giỏi ở bên cạnh tôi, vậy thì quá tốt rồi. Vì vậy tôi đến Úc, khi lên lớp học thì cô Dương Thục Phân ngồi ở đâu? Ngồi trên bục giảng, giảng Những Câu Chuyện Giáo Dục Đạo Đức cho chúng tôi nghe, còn chú Lư thì ngồi ở bên cạnh tôi, ngay cả vị trí trống cũng không có. Cho nên thưa các bạn, cảnh giới mà các bạn chiêu cảm được, mối quan hệ giữa người với người mà các bạn chiêu cảm được, căn bản thực sự là ở đâu? Ở trong tâm của bạn. Vì vậy, tâm là năng cảm, cảnh giới là sở cảm. Nếu tâm của chúng ta có rất nhiều đối

lập, có rất nhiều tranh chấp, thì mối quan hệ của chúng ta với mọi người sẽ như thế nào? Xung đột không ngừng. Khi trong tâm chúng ta, nếu niệm niệm mong muốn được cống hiến thì tự nhiên sẽ chiêu cảm được rất nhiều người giúp đỡ bạn. Vì vậy không nên sợ khó khăn, chỉ cần bạn có tâm chân thành thì sự trợ lực sẽ theo nhau mà đến.

Sau đó tháng chín năm kia, cô Dương Thục Phân đưa tôi đến Hải Khẩu. Kết quả ở được một tuần thì chúng tôi đến Khúc Phụ tỉnh Sơn Đông, bởi vì là thúc đẩy văn hóa Trung Quốc nên trước tiên chúng tôi nhất định phải đến lễ bái Khổng phu tử, vì Khổng phu tử là bậc thánh nhân có cống hiến nhiều nhất cho văn hóa Trung Quốc. Trong chuyến đi của chúng tôi đến Khúc Phụ - Sơn Đông, cô Dương vô cùng cảm khái, bởi vì nhìn thấy rất nhiều di tích cổ tại Tam Khổng bị phá hoại, tất cả những bia mộ ca ngợi Khổng phu tử hầu như đều bị đập hỏng. Vì vậy cô Dương nói với tôi, cô ấy nói vừa nhìn thấy thì càng cảm nhận sâu sắc hơn rằng văn hóa Trung Quốc đã xuống dốc trầm trọng như vậy, vì vậy chúng ta không thể không làm. Cô liền quyết định ở Bắc Kinh lập một trang web mang tính toàn cầu về văn hóa Trung Quốc, là trang web *Đại phương quảng văn hóa công ích*, tiếp đó cô Dương nói với tôi: “Em về một mình đi!” Khi tôi sắp đến Hải Khẩu, ba tôi còn đặc biệt dặn dò tôi, nhất định phải đi theo sau cô Dương cố gắng học tập. Nhưng kết quả thì người tính không bằng trời tính, đi được một tuần lễ thì tôi buộc phải như thế nào? Một mình làm, hơn nữa một mình ở xứ người. Vì vậy, khi cô Dương nói với tôi là em về một mình đi, thì nội tâm tôi bỗng nhiên sanh khởi lời dạy bảo của Khổng lão phu tử: “Kẻ sỹ không thể không có ý chí kiên định, gánh nặng đường dài. Người nhân cho rằng đó là việc mình gánh vác, chẳng phải là nặng sao? Đến chết mới thôi, chẳng phải là dài sao?” Thực sự rất nhiều việc chúng ta làm, trước tiên không nên muộn phiến suy nghĩ quá nhiều “Sao có thể hoàn toàn như ý người, chỉ cầu không hổ thẹn với lòng mình”, chỉ cần là phương hướng đúng đắn thì trước tiên bạn cứ tận tâm tận lực mà làm là đúng rồi.

Vì vậy, sau khi tôi trở lại Hải Khẩu liền đi diễn giảng khắp nơi. Tôi hỏi cô Dương: “Em cần phải học tập như thế nào?” Cô Dương trả lời vô cùng ngắn gọn, cô nói: “Hiện giờ em chỉ có một mục tiêu, trước tiên phải diễn giảng 300 lần.” Vì vậy, rất nhiều người hỏi tôi: “Thầy Thái ơi, diễn giảng như thế nào?” Tôi cũng sẽ trả lời họ rất ngắn gọn: “Trước tiên giảng 300 lần”, vì tôi đã được cô Dương huấn luyện như vậy. Kết quả buổi diễn giảng đầu tiên khi tới Hải Khẩu, đối diện với hơn 300 thầy cô giáo ở Hải Khẩu, [mọi người] nhìn ra được tôi rất dễ bị căng

thẳng không? Có nhìn ra không? Bạn xem tôi ốm như vậy, sao có thể không căng thẳng cho được? Người ốm thì dạ dày không được tốt. Tôi còn nhớ lúc tôi thi đại học, bởi quá căng thẳng nên không ngủ được, phải uống hai viên thuốc an thần mà vẫn không có tác dụng. Thực ra không phải là không có tác dụng, mà sáng ngày hôm sau mới có tác dụng, cho nên lần thi đó thực sự làm cho đầu óc tôi choáng váng. Sau này vì có thâm nhập kinh điển, nên biết được câu “lý đắc tâm an”, rất nhiều việc cưỡng cầu không được, dần dần điều chỉnh tính cách của mình. Vì vậy trước ngày diễn giảng một hôm, tôi mau chóng đến trước thánh tượng của Không lão phu tử đánh lễ ngài ba lạy, sau đó xin các vị thánh hiền xưa bảo hộ cho con hôm nay được ngủ ngon, ngày mai mới có tinh thần giảng bài. Kết quả là rất có cảm ứng, tôi ngủ một giấc đến sáng. Bắt đầu từ lần diễn giảng đó thì tôi liên tiếp không ngừng nghỉ, chỉ cần có cơ hội thì tôi liền đi giảng. Bởi vì thực sự ở trong gia đình cũng vậy, trong đoàn thể cũng vậy, trong nhà trường cũng vậy, điều thiếu hụt nhất chính là giáo dục về đức hạnh. Cũng do bởi tôi rèn luyện qua nhiều lần diễn giảng, nên năng lực của tôi mới có tiến bộ.

Vì vậy vào tháng tám, ở Hải Khẩu tôi giảng một chủ đề tên là “Tổ tiên 4.500 trước của Trung Quốc đã giáo dục con cháu của họ như thế nào?” Khi giảng chủ đề này, tôi đã giảng tổng cộng tám tiếng đồng hồ, đó là vào giữa tháng bảy. Sau đó khóa học này tôi cũng đã giảng gần mười lần, giảng đến giữa tháng mười một thì đến Hồng Kông để ghi hình. Kết quả cùng một chủ đề, nhưng lần thứ nhất giảng tám tiếng đồng hồ, sau hơn ba tháng thì giảng bốn mươi tiếng đồng hồ, đã gấp mấy lần? Năm lần. Cho nên con người có tiềm năng rất lớn, chỉ cần bạn chịu tiếp nhận rèn luyện, tiếp nhận tôi luyện. Năm kia, buổi giảng đầu tiên của tôi là vào ngày 11 tháng 10. Vào ngày 13 tháng 07 năm ngoái lại tổ chức khóa học năm ngày ở Hải Khẩu. Có vài người bạn đã gần tròn một năm không gặp tôi, cho nên trong lúc tôi giảng bài nhìn thấy khuôn mặt họ rất quen, tôi liền mời họ phát biểu một chút, lần diễn giảng đầu tiên của tôi so với một năm sau có khác lắm không? Kết quả vị thầy giáo đó nói: “Khác rất nhiều!” Thầy đó nói rất thẳng thắn.

Vì vậy, con người chúng ta thực sự có tiềm lực rất lớn, bạn không nên lo lắng. Khi bạn thực sự quyết tâm, phát tâm thì rất nhiều trợ lực tự nhiên sẽ đến. Cho nên khi tôi ở Hải Khẩu, muốn tìm một nơi để làm trung tâm dạy học của chúng tôi. Lần đầu tiên đến gia đình của một người phụ nữ ở Sán Đầu, tôi đã nói chuyện với người phụ nữ này hai tiếng đồng hồ. Người Sán Đầu rất chú trọng hiếu đạo, vì vậy cô ấy vừa nghe chúng tôi muốn hoàng dương văn hóa Trung Quốc thì trong lòng rất vui, lập tức đồng ý cho chúng tôi sử dụng miễn phí chỗ

của cô ấy. Vì vậy tối hôm đó, trên đường trở về nhà thì tôi đã rơi nước mắt. Thực sự chúng ta phải tin vào chân lý: “Đạo trời không thiên vị, thường giúp đỡ người thiện.” Cho nên một mình tôi ở đó cũng chưa từng tiếp xúc với quan chức địa phương, tất cả đều là rất nhiều bạn bè ở địa phương đó cùng giúp đỡ. Cho nên, khi chúng ta có tâm chân thành thì có thể thức tỉnh chân tâm của mỗi người.

Vì vậy, chỉ trong thời gian mấy tháng ở đó mà cũng phát triển rất nhanh. Sau đó vào 15 tháng 3 năm ngoái, một vị giáo viên ở Thâm Quyển mời tôi qua đó giảng, cho nên chúng tôi cũng đến Thâm Quyển bắt đầu giảng vào ngày 15 tháng 03. Sau tháng ba, thì trở thành một tuần tôi ở Thâm Quyển, một tuần ở Hải Khẩu, ngồi máy bay bay qua bay lại như vậy. Cho đến giữa tháng bảy năm ngoái, bởi vì đến nghỉ hè, cô Dương nói thời gian nghỉ hè giáo viên tương đối có thời gian để học tập, chúng ta nên tổ chức bốn đợt *Hội thảo nghiên cứu học tập dành cho giáo viên* với quy mô lớn, một lần tổ chức năm ngày. Vì vậy, đã tổ chức đợt đầu tiên ngay tại Hải Khẩu vào ngày 13 tháng 07. Vào ngày 11 tháng 07, bầu trời ở Hải Khẩu đã xuất hiện tám ngôi sao, mà những ngôi sao đó, bạn cảm thấy giống như đang được treo trên mái nhà của mình vậy, cảm thấy rất gần. Tôi không nhìn thấy. Nhưng ngày hôm sau, giáo viên ở trung tâm đem tờ báo cho tôi xem, nói rằng tất cả các nhà thiên văn đều không tìm ra lai lịch của tám ngôi sao đó, bởi vì qua vài tiếng đồng hồ sau thì không còn thấy những ngôi sao đó nữa. Cho nên khi tôi đọc được bài báo này, trong đầu của tôi lập tức hiện ra tám chữ, là tám chữ nào? “Hiếu, đễ, trung, tín, lễ, nghĩa, liêm, si.” Chúng ta thử suy nghĩ xem, hiện nay gia đình cũng vậy, xã hội cũng vậy, quốc gia cũng vậy, vấn đề của nó là ở chỗ nào? Đều ở chỗ thiếu giáo dục về đức hạnh. Cho nên chỉ cần giáo dục về đức hạnh được phổ biến rộng rãi, tin rằng chúng ta có thể lại sáng tạo ra thịnh thế của người Trung Quốc mới đúng.

Vì vậy đợt giữa tháng bảy đó chúng tôi đã tổ chức năm ngày, tổ chức tại một nhà hàng rất cao cấp. Tại sao lại tổ chức ở một nhà hàng cao cấp như vậy? Bởi vì đúng vào cuối tháng sáu tôi phải trở về Đài Loan một chuyến, nên bạn bè ở địa phương mời tôi ăn cơm, ăn cơm xong thì ngày hôm sau tôi về [Đài Loan]. Đúng lúc ông chủ của nhà hàng đó cũng tới, ông ấy cùng ngồi ăn với chúng tôi, ông cũng rất thích văn hóa Trung Quốc. Lúc đó tôi đang giảng Chu Tử Trị Gia Cách Ngôn, ông nghe xong rất cao hứng, ông nói: “Lần sau thầy đến giảng nhất định phải báo đề tôi đến nghe.” “Có đức không cô độc, ắt có người thân cận”, bởi vì nói chuyện rất vui vẻ nên ông ấy nói: “Tối nay tôi đưa thầy về, sáng mai tôi tiễn thầy ra sân bay.” Mới gặp mặt lần đầu tiên.

Kết quả trên đường trở về nhà, ông chủ nhà hàng nói: “Thầy Thái à! Trước kia Khổng lão phu tử dạy học chính là vì có Tử Cống, một vị đệ tử rất giàu có nên Khổng Tử mới có thể dạy học mà không phải lo lắng.” Ông chủ nhà hàng nói câu này là có ý gì? Chúng tôi nghe xong cũng rất cảm động. Kết quả ông ấy nói: “Tầng trên nhà hàng của tôi có một phòng chuyên dùng cho hội nghị, có thể ngồi được hơn một trăm người, hơn nữa máy lạnh cũng rất khỏe.” Bởi vì ở Hải Khẩu rất nóng, trung tâm của chúng tôi lại không có máy lạnh, tôi vẫn luôn lo lắng đến khi tổ chức thì liệu mỗi người có phải dùng khăn tay lau mồ hôi hay không. Đột nhiên nghe ông chủ nhà hàng nói như vậy, tôi lập tức trả lời: “Vậy phòng hội nghị của ông có thể cho chúng tôi mượn được không?” Ông trả lời: “Không thành vấn đề.” Vì vậy tôi trở về Đài Loan mà trong lòng không còn vương ngại gì nữa. Sau khi quay lại, từ ngày 13 đến ngày 17 tháng 7 thì tổ chức xong, sau khi tổ chức xong, chúng tôi muốn đi thanh toán tiền thì cô tiếp tân nói rằng: “Tất cả chi phí đã được trả hết rồi, không cần phải trả nữa.” Chúng tôi giật mình: “Ăn uống hết năm ngày, sao lại không phải trả tiền chứ?” Kết quả hỏi kỹ ra thì mới biết bà chủ nhà hàng ngồi ở phía sau nghe giảng năm ngày. Trong quá trình nghe giảng, nội tâm của bà ấy rất cảm động, bà ấy nói: “Con cái của tôi đều đã mười mấy tuổi rồi, lúc học tiểu học không được học những điều này.” Bởi vì đến nghe giảng đều là các giáo viên tiểu học, bà hy vọng giảng tọa này được tổ chức tốt, khiến cho càng nhiều học sinh có thể đạt được lợi ích, nên mỗi ngày bà đều thanh toán hết mọi chi phí.

Vì vậy, chúng ta cần phải thông qua cuộc đời của chính mình để thử nghiệm chân lý, thực sự chỉ cần có tấm lòng lương thiện, nhất định sẽ có rất nhiều sức mạnh thiện đến giúp đỡ bạn. Thừa các bạn, bạn có niềm tin này không? Sao lại nhỏ tiếng như vậy? Bạn có niềm tin này không? “Có!” “Lòng tin là nguồn của đạo, mẹ của các công đức, nuôi lớn tất cả các thiện căn”, thành bại của mọi việc đều ở lòng tin. Nếu bạn không tin con cái mình “người ban đầu, tánh vốn thiện”, thì bạn rất khó dạy tốt chúng được; nếu bạn không tin chồng mình “người ban đầu, tánh vốn thiện”, vậy thì có thể bạn sẽ có xung đột với chồng; nếu chúng ta không tin lời của thánh hiền nói “người ban đầu, tánh vốn thiện”, thì chúng ta sẽ cách kinh điển một lớp màng. Vì vậy, niềm tin rất quan trọng.

Chúng tôi liên tiếp tổ chức khóa học ở Thẩm Quyến, Bắc Kinh, Thượng Hải, Hàng Châu, Lư Giang - An Huy, còn có Sán Đầu, Hạ Môn, còn tới ba nước ở Đông Nam Á. Tổ chức tất cả khóa học đều không tốn tiền. Bởi vì trong quá trình giảng dạy, có rất nhiều người cảm động, nên đã chủ động bỏ tiền ra để tổ

chức khóa học như vậy. Còn đưa tiền cho chúng tôi, muốn chúng tôi đi in sách, đi phổ biến. Vì vậy, chúng tôi vốn chỉ định tổ chức bốn kỳ, nhưng sau khi tổ chức xong bốn kỳ thì các nơi đều mong muốn chúng tôi đến giảng. Tất cả duyên đều như thế nào? Đều mở ra.

Vì vậy, khi bạn có tâm muốn làm, bạn không cần lo lắng, chúng ta cố gắng nâng cao năng lực của mình thì từ từ duyên phận tự nhiên sẽ sắp xếp, hơn nữa mọi việc sẽ được an bài, chắc chắn sẽ không khiến bạn làm không được. Ông trời rất từ bi, khi ông trời biết bạn chỉ có thể gánh được hai mươi ký thì ông sẽ để cho bạn gánh hai mươi ký, nhưng mỗi ngày bạn phải rèn luyện thể lực mới được. Đợi đến lúc bạn có thể gánh được năm mươi ký thì sẽ cho bạn gánh năm mươi ký, sẽ không đè chết bạn đâu. Bạn xem tôi gầy gò như vậy, mà cũng chưa bị đè chết. Nhưng tôi quay đầu nhìn lại thì thực sự là như vậy. Năm đầu tiên không để tôi làm giáo viên chủ nhiệm, bởi vì kinh nghiệm của tôi còn non nớt, chỉ làm giáo viên bộ môn khối lớp bốn. Năm thứ hai là dạy lớp sáu sắp tốt nghiệp, trình độ khó hơn một chút. Sau đó thì dạy lớp khó dạy nhất trong toàn trường, cho nên mức độ khó như thế nào? Dần dần tăng lên. Sau khi dạy xong lớp đó thì được điều đi Hải Khẩu, cũng để cho tôi từ từ rèn luyện. Vì vậy mọi người chỉ cần có tâm, không cần lo lắng, ông trời tự có an bài. Tốt rồi, tiết học hôm nay tới đây thôi, cảm ơn mọi người.